

BÁO CÁO TỔNG KẾT HỘI NGHỊ

"HỖ TRỢ NÔNG DÂN ĐIỆN BIÊN CHIA SẺ, ỨNG DỤNG CÁC ĐIỂN HÌNH, KINH NGHIỆM VÀ KỸ THUẬT TIẾN BỘ VÀO SẢN XUẤT VÀ ĐỜI SỐNG"

Giới thiệu chung

Xóa đói giảm nghèo là một trong những quan tâm hàng đầu của Đảng chính phủ Việt nam, các tổ chức quốc tế cũng như các nhà tài trợ. Qua hơn hai thập kỷ áp dụng chính sách "Đổi mới" hàng loạt các dự án, các chương trình kinh tế, xã hội đã được chính phủ Việt nam thực hiện nhằm chống lại đói nghèo và nâng cao đời sống của người dân, đặc biệt là người nông dân, một bộ phận chiếm tới hơn 80% dân số Việt nam. Các chương trình và các dự án này đã tập trung vào việc nâng cấp cơ sở hạ tầng của nền kinh tế như giao thông vận tải (cầu, cống, đường xá, phương tiện v.v.), năng lượng (điện, dầu v.v.), sản xuất, cùng với các cải cách hành chính, cải cách doanh nghiệp nhà nước, cải cách hệ thống luật pháp, giáo dục và đào tạo v.v. Kết quả của các chương trình, dự án thuộc tiến trình chuyển đổi sang nền kinh tế thị trường có sự quản lý của nhà nước ở Việt nam trong giai đoạn vừa qua là hết sức đáng khích lệ trong con mắt của các cộng đồng quốc tế với mức tăng trưởng kinh tế từ 6-9% năm và đã thoát khỏi nhóm các nước nghèo nhất thế giới.

Để duy trì và đẩy mạnh hơn nữa sự phát triển của nền kinh tế cũng như giảm đói nghèo, một trong những chủ trương được Đảng và chính phủ Việt nam, các tổ chức quốc tế và các nhà tài trợ quan tâm là khuyến khích người dân, nhất là nông dân tham gia tích cực hơn nữa vào sản xuất và kinh doanh. Một trong những hoạt động được ActionAid Việt Nam Lai Châu (AAV) trú trọng thực hiện trong 5 năm vừa qua là hoạt động hỗ trợ, giúp đỡ và khuyến khích người dân Điện Biên áp dụng khoa học kỹ thuật vào sản xuất. Nhiều biện pháp đã được AAV tiến hành một cách thành công và được đánh giá cao nhưng trong đó nổi bật hơn cả là các hội sở thích và trung tâm thông tin kỹ thuật xã. Qua kinh nghiệm thu thập được từ việc triển khai các dự án các cấp chính quyền và ban ngành của huyện, các cán bộ AAV và người nông dân đều nhận thấy rằng "thông tin" về khoa học kỹ thuật chính là vũ khí hữu hiệu trong xóa đói giảm nghèo. Nếu đã xác định được "thông tin" về khoa học kỹ thuật là chiếc chìa khóa để giải quyết vấn đề thì vấn đề đặt ra ở đây là làm sao cho loại hình thông tin này tới tay được người nông dân, làm sao cho họ hiểu và áp dụng sử dụng chúng. Nói một cách cụ thể hơn là *hỗ trợ người dân chia sẻ, ứng dụng các điển hình, kinh nghiệm và kỹ thuật tiến bộ vào sản xuất và đời sống*. Đây chính là vấn đề được đặt ra trong hội nghị này.

I. Mục đích của Hội nghị

Mục đích chính của hội nghị này chính là tạo ra cơ hội gặp gỡ (sân chơi cho) giữa ba đối tượng: người nông dân, các nhà khoa học và công nghệ thông tin, và các cán bộ lãnh đạo

của các ban ngành của huyện Điện Biên. Ở đây, hội nghị không làm theo cách truyền thống là diễn giả (các nhà khoa học và các nhà công nghệ thông tin và các cán bộ lãnh đạo của huyện) thì đọc báo cáo còn thính giả (người nông dân), trong tâm của hội nghị, thì ngồi nghe một cách thụ động mà ba đối tượng này sẽ trao đổi, thảo luận ý kiến trực tiếp. Người nông dân sẽ có cơ hội chất vấn các nhà khoa học và cán bộ lãnh đạo những hỗ trợ cụ thể mà họ có thể giúp nông dân trong *chia sẻ, ứng dụng các điển hình, kinh nghiệm và kỹ thuật vào sản xuất và đời sống*. Các nhà khoa học thì có cơ hội chất vấn người nông dân về nhu cầu và cách thức học hỏi, chất vấn cán bộ huyện, tỉnh về sự hỗ trợ, các cam kết cũng như các yêu cầu đối với các nhà khoa học. Còn về phía cán bộ huyện và tỉnh có cơ hội trao đổi đánh giá lợi ích của các chương trình do AAV thực hiện đồng thời đặt hàng các nhà khoa học những sự giúp đỡ cụ thể. Mục tiêu cụ thể của hội nghị là:

- Xác định thông tin mà người nông dân cần học hỏi chia sẻ.
- Xác định nội dung, hình thức và cách truyền tin một cách hiệu quả nhất.
- Xác định những biện pháp hỗ trợ từ các cấp các ban ngành của bộ máy chính quyền huyện, tỉnh.

II. Thành phần tham gia Hội nghị

Hội nghị đã nhận được sự hưởng ứng, tham gia đầy đủ của các cấp chính quyền, các chuyên gia trung ương và người dân huyện Điện Biên. Tổng số gần 100 đại biểu đã tới tham dự hội nghị (88 đại biểu địa phương + 2 chuyên gia và 4 khách của các tổ chức quốc tế), bao gồm (xem danh sách đại biểu):

- Các cán bộ lãnh đạo các cơ quan chính quyền Tỉnh và Huyện như Ủy ban nhân dân tỉnh và huyện, Sở và Phòng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn tỉnh, huyện và các cơ quan chức năng khác của tỉnh, huyện và xã v.v.
- Chuyên gia của các tổ chức quốc tế như Ngân hàng thế giới, Cộng đồng chung Châu Âu.
- Các chuyên gia nông nghiệp, công nghệ thông tin, kinh tế.
- Các đại biểu nông dân từ các xã.

III. Nội dung Hội nghị

Nội dung chính của hội gồm có hai phần chính gắn chặt chẽ với nhau. Phần I là các báo cáo và phát biểu của các đại biểu, Phần II là phần thảo luận theo nhóm (nhóm 1: nông dân với các chuyên gia, nhóm 2: các cán bộ cơ quan chức năng với các chuyên gia). Tuy nhiên với tinh thần của hội nghị là **đối thoại trực tiếp** giữa các thành viên nên việc trao đổi ý kiến có thể được thực hiện ngay khi trong thời gian báo cáo (Phần I) và nội dung báo cáo mang tính giới thiệu, gợi mở vấn đề cho các thành viên thảo luận chứ không mang tính thông tin một chiều.

1. Các báo cáo và phát biểu

a. Các báo cáo của các chuyên gia

- **Báo cáo của Tiến sỹ Vũ Văn Liết:** *"Nội dung điển hình, kinh nghiệm và tiến bộ kỹ thuật người dân có nhu cầu thường xuyên. Một số kết quả hỗ trợ và tồn tại trong thực hiện hỗ trợ người dân ứng dụng chia sẻ điển hình, kinh nghiệm và tiến bộ kỹ thuật".*

Là một chuyên gia nông nghiệp, cộng tác viên của AAV, cùng lăn lộn với người nông dân Điện Biên trong suốt 4 năm qua, ông Liết đã thay mặt những nhà chuyên môn và AAV tổng kết và đánh giá một **phương pháp tiếp cận mới** trong việc chuyển giao chia sẻ kiến thức khoa học kỹ thuật trong sản xuất cho người nông dân nhằm nâng cao đời sống, xóa đói giảm nghèo tại huyện Điện Biên trong thời gian qua, đó là chia sẻ **"Điển hình, kinh nghiệm và tiến bộ kỹ thuật"** thông qua công cụ **các hội sở thích** và **trung tâm thông tin kỹ thuật cấp xã**. Báo cáo đã làm rõ các khái niệm cơ bản của phương pháp tiếp cận mới như thế nào là điển hình, kinh nghiệm, tiến bộ kỹ thuật. Mô hình hóa quy trình phát hiện tổng kết điển hình, kinh nghiệm từ thực tiễn công việc của AAV trong thời gian qua. Báo cáo đã tổng kết kết quả đạt được và những bài học kinh nghiệm từ việc triển khai hội sở thích và trung tâm thông tin kỹ thuật xã.

- **Báo cáo của Thạc sỹ Nguyễn Văn Thắng:** *"Mạng hỗ trợ nông dân học hỏi kỹ thuật tiến bộ vào sản xuất và phát triển. TECHNOAID.NET."*

Ý tưởng chính của TECHNOAID.NET (Mạng hỗ trợ kỹ thuật) chính là sử dụng công cụ thông tin hiện đại nhất, Internet, vào phục vụ nhu cầu về thông tin khoa học kỹ thuật của người nông dân. TECHNOAID.NET là một công cụ bổ sung thêm sức mạnh cho các công cụ hiện có là các hội sở thích và trung tâm thông tin kỹ thuật xã trong chia sẻ thông tin về điển hình, kinh nghiệm và tiến bộ kỹ thuật. Là cầu nối giữa các chuyên gia và người nông dân cũng như giữa nông dân với nhau TECHNOAID.NET mang những người này xích lại gần nhau hơn, vượt qua trở ngại về không gian, thời gian cũng như nguồn tài chính. Việc chia sẻ thông tin về điển hình, kinh nghiệm và kỹ thuật tiến bộ sẽ được thực hiện nhanh chóng hơn và vượt ra khỏi phạm vi một xã, một huyện hoặc một tỉnh. Thông tin sẽ được chia sẻ trên phạm vi toàn lãnh thổ Việt nam. Đồng thời công cụ thông tin hiện đại này cũng sẽ lôi cuốn được nhiều các chuyên gia chuyên ngành trong nước hơn trong công cuộc xóa đói giảm nghèo và phục vụ công cuộc phát triển và đổi mới của Việt nam. Hơn thế nữa đây còn là một nơi người nông dân có thể quảng bá các sản phẩm của mình cho khách hàng trong nước và quốc tế.

- **Báo cáo của Thạc sỹ Nguyễn Duy Thành:** *"Ứng dụng công nghệ Cổng thông tin điện tử Portal để phục vụ phát triển".*

Đây là một trong những kỹ thuật tiên tiến nhất của việc xây dựng trang Web, một phát triển tất yếu của công nghệ Web, xét từ góc độ tổ chức và truy cập thông tin do đã

khắc phục được những hạn chế của các trang Web truyền thống. Trong tương lai công nghệ này sẽ được ứng dụng rộng rãi trong việc truyền bá thông tin khoa học kỹ thuật cho người dân. Hà nội đang xây dựng công nghệ mới này. Đây cũng là một vấn đề cho các nhà lãnh đạo Điện Biên suy nghĩ.

- **Báo cáo của bà Lò Thị Hương, cán bộ AAS Lai Châu** *"Trung tâm thông tin kỹ thuật tại xã"*.

Báo cáo đã đưa ra các thông tin cơ bản về Trung tâm như số lượng tài liệu, công nghệ, phim khoa học và các công cụ thông tin khác lưu trữ. Báo cáo đã tổng hợp một cách đầy đủ các hoạt động của trung tâm từ số lượng người tới yêu cầu thông tin, số lượng thông tin đã cung cấp. Quan trọng hơn nữa, báo cáo đã chỉ ra lợi ích mà trung tâm thông tin đã mang lại cho người dân trong. Một loạt các điển hình làm kinh tế giỏi xuất hiện do đã sử dụng thông tin khoa học kỹ thuật lấy từ trung tâm thông tin kỹ thuật tại xã đã được nêu ra. Trung tâm thông tin còn là một nơi tuyên truyền các chương trình xã hội khác. Báo cáo cũng rút ra một số kinh nghiệm, thuận lợi và khó khăn trong hoạt động của trung tâm.

b. Phát biểu của chính quyền địa phương

- Phát biểu của ông Sùng Chử Thềng, Chủ tịch Huyện Điện Biên. Ông Thềng đã đánh giá cao hoạt động của AAV những năm vừa qua trong công cuộc xóa đói giảm nghèo ở Điện Biên. Ông cũng mong muốn các chuyên gia tiếp tục giúp đỡ địa phương qua việc đưa thông tin khoa học tới tay người nông dân.

- Phát biểu của ông Phạm Đức Hiên, Phó giám đốc Sở Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Tỉnh Điện Biên. Cùng chia sẻ quan điểm với ông chủ tịch huyện ông Hiên đã đánh giá cao kết quả các hoạt động của AAV trong việc nâng cao đời sống của người dân 6 xã thuộc dự án. Ông cũng chất vấn các nhà khoa học về khả năng của họ trong giúp đỡ chuyển giao "các thông tin cần thiết tới nông dân, giúp nông dân tiếp thu, ứng dụng những thông tin đó" (trích câu hỏi của ông Hiên). Ông Hiên cũng bày tỏ sự sẵn sàng ủng hộ của các cơ quan địa phương, trước hết là Sở Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn của Tỉnh trong việc hỗ trợ nông dân chia sẻ điển hình, kinh nghiệm và tiến bộ khoa học trong sản xuất và đời sống.

c. Các báo cáo của các điển hình về ứng dụng thông tin trong sản xuất

Do khuôn sự hạn hẹp về thời gian nên chỉ có ba báo cáo được trình bày trước hội nghị còn các trường hợp điển hình khác đã được tổng kết trong cuốn sách "Các điển hình, kinh nghiệm và kỹ thuật tiến bộ của nông dân Điện Biên" và phát cho đại biểu tham dự hội nghị.

- **Ông Quang Văn Bun, Trưởng bản Huổi Cánh xã Thanh An** trình bày về kinh nghiệm hoạt động của các nhóm sở thích tại bản Huổi Cánh. Ông đã đưa ra ví dụ rất cụ

thể về hoạt động của hội sở thích nuôi lợn nái sinh sản tại bản Huổi Cánh và các lợi ích đã thu được.

- **Bà Lò Thị Pánh, thành viên nhóm dệt thổ cẩm bản Miên, xã Thanh Nưa** đã trình bày về lợi ích do trung tâm thông tin kỹ thuật xã mang lại cho nhóm sở thích dệt thổ cẩm. Thông qua trung tâm thông tin về sản phẩm của nhóm đã được quảng cáo trên mạng Internet và đã bán được sản phẩm cho khách hàng tại miền Nam. Đây là một trong những hướng mở rộng hoạt động của Trung tâm thông tin (tại thời điểm viết báo cáo tổng kết hội nghị này đã có thêm một số cơ sở liên doanh với nước ngoài đặt hàng thổ cẩm của nhóm sở thích này qua mạng)

- **Ông Điều Chính Ngoãn, cán bộ của AAV** đã thuật lại một câu chuyện có thật về tác dụng thiết thực của trung tâm thông tin kỹ thuật xã. Đó là chuyện về một ông già sau khi đã tới bốn lò ấp trứng ngan tư nhân để hỏi kinh nghiệm nhưng đều bị từ chối. Sau đó chỉ khi tới trung tâm thông tin kỹ thuật xã ông mới được cung cấp kỹ thuật ấp trứng ngan để về làm với mức phí rất rẻ 2000 đồng.

2. Thảo luận

Đây chính là phần trọng tâm của hội nghị, cơ hội cho các bên chất vấn nhau cùng tìm ra giải pháp hiệu quả nhất để đưa thông tin khoa học kỹ thuật tới nông dân và giúp họ ứng dụng vào sản xuất và đời sống. Việc thảo luận được chia thành hai nhóm. Nhóm I gồm có các nhà khoa học, cán bộ AAV và nông dân. Nhóm II gồm có các nhà công nghệ thông tin, cán bộ AAV và các cán bộ của các cơ quan ban ngành của huyện và tỉnh.

a. Thảo luận về vai trò và ứng dụng công nghệ thông tin trong hỗ trợ nông dân chia sẻ, ứng dụng kinh nghiệm và kỹ thuật vào sản xuất giữa các chuyên gia và cán bộ các ban ngành của tỉnh và huyện

Việc thảo luận còn có hạn chế vì lý do khách quan. Do thời gian tiến hành vào buổi chiều trùng với lịch tới thăm Điện Biên của Chủ tịch nước Trần Đức Lương nên số lượng cán bộ các ban ngành tham gia thảo luận với các chuyên gia còn lại quá ít. Chỉ có hai cán bộ của Sở và Phòng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn của huyện và tỉnh, và một của bên công an huyện tham gia thảo luận nên ý kiến thu được không nhu mong đợi của người tổ chức hội nghị, AAV, và các chuyên gia tin học.

b. Thảo luận, rút kinh nghiệm về hoạt động của Trung tâm thông tin kỹ thuật ở xã.

Việc thảo luận đã diễn ra hết sức sôi nổi và hữu ích. Người tham dự là nông dân và cán bộ cấp xã và được chia thành ba nhóm theo địa bàn hành chính: nhóm I Nà Tấu và Mường

Phăng, nhóm II Thanh Xương và Mường Pồn và nhóm III Thanh An và Thanh Nua. (Trong đó nhóm III đã có Trung tâm thông tin kỹ thuật còn hai nhóm kia thì chưa có). Thành viên từng nhóm đã thảo luận 7 câu hỏi do chuyên gia nông nghiệp và AAV soạn thảo (nội dung câu hỏi ở phần phụ lục của báo cáo này) nhằm tìm hiểu một số vấn đề sau:

- Vai trò và biện pháp mà người nông dân, cán bộ thôn, xã, huyện, tỉnh và AAV có thể làm để tạo điều kiện cho người nghèo, kém hiểu biết đến trung tâm thông tin lấy tin.
- Nguyên nhân tại sao người dân chưa tới trung tâm lấy thông tin.
- Những biện pháp cần áp dụng để lôi kéo, khuyến khích người nghèo của từng dân tộc đến lấy tin tại trung tâm và tham gia xóa đói giảm nghèo.
- Nhu cầu thông tin của các nhóm nông dân phân loại theo mức độ: đói, nghèo, trung bình và giàu và phân loại theo dân tộc: H'Mông, Khơ Mú, Thái và Kinh.
- Số lượng người đã đến lấy thông tin và số lượng thông tin đã được áp dụng vào thực tế, kết của việc áp dụng (đối với hai xã đã có trung tâm thông tin).

Các nhóm đã thảo luận các câu hỏi và cử người đại diện trình bày trước hội nghị và cùng thảo luận với các nhóm khác. Các chuyên gia và cán bộ của AAS cũng tham gia thảo luận và đặt câu hỏi cho người nông dân và cán bộ thôn, xã. Toàn bộ các câu trả lời của các nhóm đã được tài liệu hóa để giúp các chuyên gia và cán bộ AAV nghiên cứu cải tiến hỗ trợ nông dân trong việc phổ biến thông tin khoa học kỹ thuật thông qua các điển hình kinh nghiệm.

c. Điền phiếu điều tra tìm hiểu về nhu cầu thông tin áp dụng khoa học kỹ thuật vào sản xuất và đời sống.

Cán bộ AAV tổ chức hội nghị đã phát phiếu “Phiếu yêu cầu học hỏi” cho các đại biểu tới dự hội nghị để họ điền những thông tin khoa học kỹ thuật muốn tìm hiểu và muốn đưa vào ứng dụng trong sản xuất và đời sống. Mục đích của “Phiếu yêu cầu học hỏi” chính là để giúp cho các nhà khoa học xác định đúng, chính xác loại thông tin mà người nông dân cần do vậy có thể tránh được việc cung cấp các thông tin không cần thiết, vừa tốn kém trong việc thu thập và chế biến thông tin vừa gây khó khăn cho người dân (trình độ thấp về hiểu biết) tìm kiếm thông tin họ cần.

Tổng số “Phiếu yêu cầu học hỏi” mà cán bộ AAV thu được là 60 phiếu sau khi dành 10 phút cho các đại biểu điền phiếu. Phiếu thu được đã được tập hợp và lưu giữ để phân tích nhu cầu thông tin cụ thể của người dân.

IV. Phân tích phiếu điều tra

Sau khi nghiên cứu xem xét 60 “Phiếu yêu cầu học hỏi” có thể tổng hợp và rút ra một số nét cơ bản như sau về nhu cầu thông tin của người dân:

- Kỹ thuật, quy trình trồng trọt và các phòng chống bệnh của một số loại cây như: lúa, ngô, cây ăn quả (tranh, cam, vải, soài), nấm, cây lâm nghiệp v.v.,

- Kỹ thuật, quy trình chăn nuôi và phòng chống bệnh cho gia súc, gia cầm và thủy sản: Lợn thịt, lợn nái, bò, trâu, gà địa phương, ngan, vịt và nuôi cá (các trắm) v.v.
- Công nghệ chế biến thức ăn cho gia súc.
- Thông tin về chăm sóc sức khỏe cho cộng đồng như cách thức tổ chức, công tác tuyên truyền.
- Nhu cầu được học cách thức tổ chức và quản lý HTX sản xuất.
- Nhu cầu được đào tạo về quản lý của cán bộ xã, huyện và tỉnh.

Từ nhu cầu về thông tin của người dân có thể nhận thấy rằng: thứ nhất, người dân rất có ý thức và ham muốn học hỏi và áp dụng kiến thức nhất là các **điển hình** trong thực tế vào sản xuất. Thứ hai, nhu cầu thông tin tương đối đa dạng bao trùm cả trồng trọt, chăn nuôi, chế biến và quản lý. Các thông tin này cần phải đơn giản dễ hiểu để tiện cho người nông dân áp dụng vào thực tế. Ví dụ như trong một phiếu yêu cầu có viết là cần thông tin “để dân học tập những kinh nghiệm điển hình về trồng trọt, chăn nuôi. Chủ yếu về kinh nghiệm thực tế chứ không mang tính lý thuyết nhiều. Cần đưa những thông tin để dân dễ hiểu, hiểu ngay được để áp dụng vào thực tiễn” (Quảng Văn Pấn). Thứ ba, một điều đáng chú ý qua phiếu yêu cầu thông tin là người dân đã có ý thức vươn lên không dừng lại ở mức xóa đói giảm nghèo mà còn muốn làm giàu. Tuy chưa nhiều nhưng đã có “Phiếu yêu cầu thông tin” (4 phiếu) đề nghị được học hỏi cách thức tổ chức hợp tác xã sản xuất, tổ hợp tác để phát triển nghề phụ như dệt thổ cẩm, đan lát truyền thống, công nghệ tổ chức sản xuất thức ăn cho gia súc. Đây chính là vấn đề mà AAV và các cơ quan chính quyền địa phương cần quan tâm đáp ứng cho người dân. Tức là ngoài kiến thức khoa học kỹ thuật người dân còn có nhu cầu về kiến thức quản lý và đây là một nhu cầu trong tương lai rất gần của Điện Biên. Thứ tư, các cán bộ các cơ quan chức năng của xã huyện và tỉnh đã bày tỏ nhu cầu cần được học hỏi các kiến thức trong quản lý. Đây là một nhu cầu rất chính đáng và có vai trò trong việc phát triển địa phương nên cần được quan tâm, giải quyết. Thứ năm, một số ý kiến đề cập tới mong muốn của người dân của những xã chưa có trung tâm thông tin kỹ thuật là được giúp đỡ để có trung tâm như vậy. Các cán bộ AAV và cán bộ địa phương nghĩ gì đây?

Tuy đã thu thập được nhiều thông tin quan trọng qua “phiếu yêu cầu thông tin” song trong quá trình thực hiện còn một số nhược điểm nhỏ như thời gian cho đại biểu điền vào phiếu điều tra còn ngắn (10 phút) cho nên có nhiều người không kịp bày tỏ ý kiến và nhu cầu thông tin của mình. Tổng số phiếu thu được là 58 phiếu chiếm sấp xỉ 60% số lượng đại biểu. Sẽ hợp lý hơn nếu phát “phiếu yêu cầu thông tin” từ đầu buổi hội nghị và thu lại vào cuối buổi hội để đại biểu có thời gian suy nghĩ. Hoặc có thể phát phiếu này cùng với giấy mời hội nghị để đại biểu không những đưa ra nhu cầu thông tin của bản thân mà còn của người thân trong gia đình, bạn bè và dân bản v.v.

V. Phân tích, rút kinh nghiệm về hoạt động của Trung tâm thông tin xã

Qua phân tích các câu trả lời, quan sát và tổng hợp việc thảo luận trao đổi của các nhóm, giữa các chuyên gia có thể rút ra một số điểm cơ bản sau:

- Các đại biểu và các chuyên gia đều thống nhất ý kiến về tác dụng tích cực của trung tâm thông tin kỹ thuật xã cùng với các hội sở thích trong việc hỗ trợ cho người nông dân đưa tiến bộ khoa học vào sản xuất và đời sống. Đã có những điển hình thành công từ việc áp dụng thông tin do trung tâm cung cấp do vậy cần nhân rộng trung tâm thông tin cho những xã chưa có. Đã có đoàn cán bộ của tỉnh Yên Bái tới thăm AAV để tìm hiểu về cách thức xây dựng và quản lý trung tâm thông tin xã và các hội sở thích.
- Không có sự khác biệt đáng kể về nhu cầu thông tin giữa các nhóm dân tộc: H'Mông, Khơ Mú, Thái và Kinh cũng như giữa các nhóm đói, nghèo, trung bình và giàu. Tuy nhiên nhóm người giàu có xu hướng cần thông tin về những thứ mà họ có thể đưa vào sản xuất và bán được sản phẩm. Tuy nhiên đây chỉ là kết quả dựa trên thảo luận nhóm nên có thể kết quả có thể không được chính xác (muốn có kết quả chính xác hơn cần phải làm phiếu điều tra cho từng loại nhóm dân tộc, nhóm thu nhập (đói, nghèo, trung bình và giàu) theo các tiêu thức cụ thể. Đây cũng là một lưu ý cho các cuộc điều tra sau này).
- Để người dân biết đến trung tâm thông tin và sử dụng nó thì công tác tuyên truyền về trung tâm hết sức quan trọng. Người dân nhấn mạnh rằng việc tham gia của bộ máy chính quyền xã, huyện, tỉnh vào việc nâng cao hiệu quả hoạt động của trung tâm là vô cùng cần thiết. Ngoài ra có ý kiến đề cập tới việc đưa cả thông tư, tài liệu của các cơ quan quản lý xã, huyện, tỉnh và trung ương vào trung tâm. Hiện nay thông tin loại này chưa có do vậy người dân khó khăn trong việc tra cứu tìm hiểu các chính sách của địa phương và trung ương. Đây là vấn đề đặt ra cho cán bộ các ban ngành của xã, huyện, và tỉnh xem xét và đáp ứng.
- Để cho thông tin khoa học kỹ thuật cung như các điển hình, kinh nghiệm có thể đi vào cuộc sống của người dân, để họ có thể áp dụng được thì nội dung thông tin phải được các nhà khoa học chế biến sao cho đơn giản, dễ hiểu, dễ làm theo. Tốt nhất là thông tin được đưa dưới dạng hình ảnh minh họa từng bước công việc, chữ to rõ ràng. Người dân cũng phản ánh nguyện vọng là nếu có thể được thì thông tin nên được dịch ra tiếng dân tộc vì Điện Biên là một tỉnh dân tộc có nhiều người còn chưa biết tiếng phổ thông. Đây là một thử thách đối với các nhà khoa học trong chế biến thông tin của các trung tâm thông tin xã (ghi chú: hiện nay AAV đang thực hiện việc chế biến thông tin (các trường hợp điển hình) theo hướng này với sự trợ giúp của các chuyên gia và sự tham gia trực tiếp của người dân).
- Cần có phương pháp hữu hiệu hơn trong việc lấy tin của người dân tại các trung tâm thông tin xã vì có xã có địa bàn rộng, các bản ở xa trung tâm.
- Để tránh việc các trung tâm trở thành nơi cung cấp thông tin “chết” cần có các biện pháp phù hợp để làm “sống” các thông tin tại các trung tâm thông tin qua các hình thức cập nhật thông tin khác nhau như nối mạng Internet, tạo diễn đàn trên mạng,

cung cấp bổ xung đĩa thông tin, tài liệu v.v. Các chuyên gia đều cho rằng TECHNOAID.NET là một giải pháp mang tính khả thi cao.

VI. Một số kết luận rút ra từ hội nghị.

Qua tổng kết, phân tích phiếu điều tra, thảo luận nhóm và ý kiến của các chuyên gia và các nhà khoa học có thể rút ra một số kết luận như sau:

- **Phương pháp tiếp cận mới** trong việc chuyển giao kiến thức khoa học kỹ thuật trong sản xuất cho người nông dân qua chia sẻ **“điển hình, kinh nghiệm và tiến bộ kỹ thuật”** thông qua công cụ **các hội sở thích và trung tâm thông tin kỹ thuật xã** trong công cuộc nâng cao đời sống, xóa đói giảm nghèo tại huyện Điện Biên trong thời gian qua là một phương pháp thích hợp và có hiệu quả cao. Triết lý của phương pháp tiếp cận mới là lấy người nông dân làm trung tâm đã tỏ ra rất hữu dụng. Các yếu tố văn hóa như phong tục tập quán, trình độ nhận thức hiểu biết của người nông dân đã được các nhà khoa học, chuyên gia và cán bộ AAV tôn trọng khi thiết kế phương pháp chuyển giao tiến bộ kỹ thuật cho nông dân. Các thông tin về các điển hình, kinh nghiệm và tiến bộ phải do chính người dân tự tổng kết (có sự hướng dẫn của cán bộ kỹ thuật), ngôn ngữ phải là ngôn ngữ của người dân nên đơn giản dễ hiểu và người nông dân khác dễ làm theo, và nếu được dịch ra tiếng dân tộc và được minh họa bằng hình ảnh thì hiệu quả lại càng cao. Việc chuyển giao hiệu quả là tự người dân dạy người dân (người dân của các trường hợp điển hình, kinh nghiệm dạy người muốn học tập). Đây chính là nhiệm vụ của những nhà khoa học và chuyên gia kỹ thuật.
- Các chuyên gia kỹ thuật và công nghệ thông tin phải biết lắng nghe nhu cầu của người dân về loại hình, hình thức và nội dung thông tin để cung cấp thông tin cho phù hợp. Phương châm ở đây là phải cung cấp thông tin mà người dân cần chứ không phải là thông tin mà mình có, và phải đặt mình vào vị trí của người nông dân để chế biến thông tin cho thích hợp.
- Technoaid.net được xem là một giải pháp thích hợp để nâng cao hiệu quả của trung tâm thông tin xã. Technoaid.net sẽ là một cầu nối giữa các nhà khoa học và người nông dân và người nông dân với người nông dân, một cách truyền tải thông tin một cách hiệu quả kể cả về không gian, thời gian và chi phí. Tuy nhiên việc chế biến thông tin và thiết kế mạng truyền là một thách thức không nhỏ đối với các nhà công nghệ thông tin.
- Một trong những yếu tố đảm bảo sự thành công của việc chuyển giao, chia sẻ các điển hình, kinh nghiệm và tiến bộ kỹ thuật cho người nông dân trong công cuộc xóa đói giảm nghèo là sự ủng hộ của các cấp chính quyền và các cơ quan chức năng địa phương từ xã, huyện cho tới tỉnh. Sự ủng hộ này phải được thể hiện qua những hành động, những văn bản hành chính cụ thể. Nếu có sự ủng hộ của bộ máy hành chính địa phương thì việc chuyển giao công nghệ, khoa học kỹ thuật tới người nông dân sẽ hiệu quả hơn nhiều.